

առ ընդհանուրը և անհատականին ետև՝
 ընկերայինը: Ան այս շփոթութենէն, անու-
 թոշութենէն, ժանտախաւէն, և անթութե-
 նէն, այս քառուէն տնդին, նոր լուսաբաց
 մը կը տեսնէր: Ան վստահ էր որ երկինք
 ու երկիր մարդկային նոր ընկերութիւն մը
 կ'երկնէին, ուրիշ գրիչը ձեռին իբր հաւա-
 տուոր առաքեալը այդ հեռապատկերին
 քալից անվարան:

Լենինի մահը շատ յուզեց Մայաքովս-
 կին, յանձին անոր՝ կորսնցուցած էր իր ա-
 մենէն մեծ բարեկամը և խորհրդատուն:
 Ամբողջ Խորհրդային երկիրը մինչպս չէր
 աչքին ծայրէ ծայր: Իր յուզումը մեծ էր
 և խորունկ: Այս առթիւ գրեց իր քառա-
 սուն էջնոց երկարաշունչ վլասիվիր Լենինը.
 «Այս զիւցազնեղբորութիւն մըն է, որ կոչ-
 ուած է զասուելու աշխարհի մեծագոյն
 քերթուածներու շարքին», կը հաւատաէ
 Հըրպըթ Մարշըլ:

1922—1927 ան արտասահման գնաց,
 պտըտեցաւ Եւրոպան ու Ամերիկան: Իր
 տպաւորութիւնները տուաւ քերթուածնե-
 բու շարքով մը: Անոնց մէջ Քուր Էյմիլը
 և Ռուսակյան Բասթօրը պերճասօսութե կ'ար-
 տայայտեն իր զգացումները:

1930-ին երբ տաղին Հնգամիայ բլանը
 ծրարութեցաւ և գործադրութեան գրուե-
 ցաւ, Մայաքովսկի լեցուած էր նոր տենդով
 և բացառիկ խանգաղաուութեամբ: Ան կը
 պատրաստուէր նոր զիւցազնեղբորութիւնով
 մը պանծացնել և շեփորել այս հսկայ հա-
 մայնական ձեռնարկը, երբ վրայ հասաւ իր
 ինքնասպանութիւնը:

Կ'ըսուի թէ իր երկտասարդութեան,
 յուսահատութեան նուպախի մը, փորձած էր
 նոյնը, սակայն կապարը վրիպած էր: Բայց
 այս անգամ ճակատագիրը անողոք էր ե-
 ղած, և պատահած էր անխուսափելին.
 Մայաքովսկին կ'երթար իր տեղը զբաւելու
 եղբորաբախտ ու մեծ քերթողներու կողքին:

ՅՈՎ. Հ. ԵՒՉՈՒՄԷԼԵԱՆ

ՆՇՆԱՐԻՔ ՆՆՄՆԵՆՆՅ

ՔԱՐՈՁ ԾՆՆԴԻ

ԵՐ

ՏԵԱՌԵՆՆԴԱՌԱՋԻ

Ս. Արոնոյս Զեռագրասան Ք. 271 ձա-
 շոցիկ արագրած ինք հետեւեալ Գանձը: Սոյն
 ձաշոցը գրուած է ւնծ քոչորցրով, Մրուս-
 սի սկզ, տեղոյս Դաւիթ Խախապոսիկ հա-
 մար, 1316 րուին, Ստեփանոս Վերկայնց Գրչի
 ձեռնով:

Այս Գանձին հնդկական է Ղուկաս, ինչ-
 պես կը հասկցուի տեսակցորի գրեհն, որով
 կը կազմեն Ղուկասայ երգ բառերը: Տասննե-
 չորրորդ դարու սկիզբը կամ անկի առաջ Ղու-
 կաս ակունով գրող ծանօթ չէ սկզի ուրիշ
 տեղի:

Գանձս գուրկ չէ փերոդական շնորհի:
 Հնդկական պատկերային բացատրութեանով կը
 դրուեսի Ս. Կոյսը: Ան կը սիրէ նմանատու-
 րեանք տեղոյն որոշ հրավշակաւորութիւն: Կե-
 սադրութիւնը ասկայն, որ տեղ տեղ քերի է,
 ինչպես կը յայտնուի ընթերցման ժամանակ,
 քոչուցիկ անփոփոխ:

Ղամպար մշտափայլ անշիջանելի, ճառա-
 քայթ արփիւած փայլուն փայլեալ ի փառս
 սեռի արդկութեանս, լոյս մշտնջենա-
 ծալ յայտնեալ աշխարհի, վտանգ քաղ-
 ցրութեան անմահարար գետոյն ծաւալ-
 ման, արմատ կինդանութեանը շառաւիղ
 փրկութեան բեղունոր քուրաստան հայ-
 բածին բարունակին, բաժակ բերկրանաց
 հրաւէր հրծուանաց մանկանց սիրովը,
 խնդութիւն անթերանալի միջնորդ երկ-
 նի եւ երկրի Աճածին Մարիամ, ըզքեզ
 ունիւք բարեխոս առ մարմնացեալդ Աճ
 աղաչեմք:

Ուրախ լեր հրաշագորգ և հարսնարան ան-
 ճառ իսկութեան անմկնելի լուսոյն հայ-
 քական, հիանշմաբ խառնարան բանկապ
 տնօրէնութեան քանին Աճյ միւտորու-
 թեան, առագաստ սրբութեան փեսային
 մարմնազգեցութեան, որ տիրապէս ներ-

գործեալ զԱզատն առաջին Աճակերպ
չարգարեաց . ըզքեզ . . . :

Ինթեզէն սերովբէ և անձնաւոր քերովբէ
վեհազայն . . . իցն զերակիցըն սեռից ,
զանտեսն վերնոցն իսկապէս տարար
յարգանդի , զանտանելիյն երկնի և երկրի
կրիցեր իննամսեայ ժամանակ զժառանգն
անբաւ յաւիտեանց , հոգւոն զօրու-
թեամբըն հովանաւորեալ և ի բարձանց
ծագմանէ բերեալ զբերկրունն . ըզքեզ . . . :

Կենդանարար լուսոյն ճեմարան եւ ճրագ
եւթնարփեան համապայծառ հրոյն բոր-
բոքման , անկիւնելի վառեալ մորենի ան-
հրպիլի համամարդկանոցս անթարգմա-
նելի , զարմանահարշ տանք նորոգեալ
գուռն փակեալ ըստ տեսիլանն եղեկիէ-
լի , շառաւիղ անհետապօտելի տումար
անվերածանելի փակեալ ի զգալեաց եւ
պահեալ Յի . . . էին էակցի ընդ չօր մըշ-
տահօօրի որ եմուտ և ել ի քէն Աճ աս-
տուծոց . ըզքեզ . . . :

Այխարհալոյս ծընար ի յայրին անմուտ ա-
րուսեակ , արեգականն արդարութեան
եղեր արեւելք , կաթմար կուտական
ստեամբ յորգարուղիս արբուցեր զանհա-
ղորդն հիւթից , զրկեալ գգուցեցեր զրկօք
հողեղէն բարձեալ բսկօք սրբութեան
զարարողըն ճնաւից , հրպիւլ համբուրիւ
հաղորդեալ ողջունիւ մերձեցար մաք-
բապէս յանմատոցըն վերնօցըն լուծեր
զտխրալն երկանց նախամաւրն Եւայի ,
եւ զտիեզերս ապտեցեր յանիծիցըն .
ըզքեզ . . . :

Սարեալ սարսփմամբ սոսկալի ձայնիւ
պահուցեալ բիւրաւոր բանակք վերնոցն ,
տեսնն տղայական կերպիւ զհինաւորաց
Աճն երեւեալ , նըստատարբ բազմեալ ի
մսուր անբաւելին բոյր եղականացս ,
կաթմար կուսին կերակրի հացըն կենաց
ամենայն մարդկան կենդանեաց , հնչէին
տաւիղըս տեսչանաց և փռաւարբէին ըզ-
բարձրեալըն բարձանց . ըզքեզ . . . :

Աստղանշան ծագումն յայտնեալ յարեւելս
ազգաց կեռազանց , զուշակ զալստեան
տեսչեան միաձնին խառնեալ խօսժայնոցն
բրեեակ նըւիրօք , բերեալ բերկրանօք
մատուցին ընծայս խորհրդոյ , պարաւ-

եալ պահէին դասապետք հովուացն եւ-
եալ երկըրպագեցին նորածին արքային ,
հրեշտակաց խառնեալ ընդ հովիւօրն
փառք ի բարձունս երգէին և փռաւաւ-
րէին ըզբարձրեալն . ըզքեզ . . . :

Յայտնեալ ընծայումն եկեալ ի տաճարն
քառասնօրեայ աւուրքք սրբութեան աւ-
րինադիր աւանդիցըն լրմամբ , ծանուց-
եալ ծերունոյն հոգելից զժոցածին ծա-
ղիկ նորահրաշ լուսոյն , զգուէր հիաց-
մամբ հայցէր պաղատմամբ յաւրինական
կապանացն արձակիլ ի խաղաղութիւն ,
ընդ որս և մէք ընդձեռեալ հաւտի քո
փոքու փրկեա զժողովուրդս քո և աւրհ-
նեա զբժառանգութիւնս , և զհրժմար-
եալսն ի քիզ հանդիսիւ հաւատով վե-
րանորոգեալ ի կեանսըն յաւիտենից , ա-
հա յիշեսցես և ողորմեսցիս հուզոց
ննջեցիւրցն ի քեզ :

Եւ եւս առաւել . . . :

Բոտել վերստին ըզմերժեայսն առ ի քէն
միջնորդութեամբ մարմնացելոյ ի քէն
խընդըր . . . :

Գովեստ գոհութեան ընծայեմք ի հողոց
համայնից . ամէնօրնեալ տիրամօրդ և
Աճածնիդ , երկիւղիւ երկիր պագանեմք
և ունիմք բարեխօս առ ճնեալդ ի քէն
Աճ ճշմարիտ , հայցես հաշտութիւն մեզ
պարտաւորելոցս մշտամատոց մատանցդ
աղերսիւ . շնորհել մեզ ներումն կցոր-
դութեան ի մաղթանս կենաց կարապե-
տին և նախընտրեալ սարկաւազին և առ-
աջին մարտիրոսին , ամպումար դա-
սիւք երջանկօք առաքելօք և մարգա-
րէականօք ի որ մերն է լուսաւորիչ ,
բարեշաղթ վկայից և ամենայն օրոց և
սիրողաց և դաւանողաց ըզձնիցեալդ ի
քէն ստուռած ճշմարիտ . և այժմ ողոր-
մեաց մեզ տր . Աճ մեր . . . :

Հրատ. Ն. Վ. ՄՈՎԱԿԱՆ

